

На основу тачке 2, тачке 10. подтачка 1) и тачке 14. подтачка 2) Одлуке о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС”, број 102/03), Одлуке о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС”, број 53/06) и Закључка о промени назива Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС”, број 12/07),

Савет Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије прописује

ПРАВИЛНИК О ПРУЖАЊУ УСЛУГА КАЛИБРАЖЕ ИЗ ВАЗДУХА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се услови за одобравање организације или организационе јединице организације (у даљем тексту: организација) за пружање услуга калибраже из ваздуха земаљских навигационих и надзорних система и уређаја, ваздухопловних телекомуникација и опреме за светлосну сигнализацију на аеродромима (у даљем тексту: услуге калибраже из ваздуха).

Калибражом из ваздуха се врши мерење, провера усклађености резултата мерења са задатим спецификацијама и довођење параметара у оквиру задатих спецификација за земаљску ваздухопловну опрему.

Услуге калибраже из ваздуха пружа организација која има одобрење Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат).

Члан 2.

Провера уређаја може бити:

1. почетна провера ради испитивања локације и/или пуштања уређаја у рад,
2. периодична провера као део процедуре редовног одржавања,
3. посебна провера која се обавља ако постоје примедбе на рад уређаја,
4. специјална провера која се обавља у поступку испитивања узрока удеса.

Специјалне и посебне провере имају виши приоритет у односу на периодичне и почетне провере.

Члан 3.

Захтев за издавање одобрења за пружање услуга калибраже из ваздуха подноси се Директорату у писменом облику, на обрасцу из Прилога 1. овог правилника.

Уз захтев се достављају:

1. документација о оперативним процедурама,
2. сертификати о обучености особља,

3. опис опреме,
4. уверење о пловидбености ваздухоплова и потврда о провери пловидбености ваздухоплова.

Члан 4.

Директорат одлучује о захтеву у року који не може бити дужи од 30 дана од кад је примио потпун и уредан захтев.

Директорат издаје одобрење организацији која докаже да је усклађена са:

1. условима за оперативне процедуре (део II овог правилника),
2. условима за ваздухоплов (део III овог правилника),
3. следећим условима у погледу опреме – са одредбама члана 13, члана 14. став 1, члана 15. став 1. и чланова 16, 17. и 18. овог правилника,
4. условима за особље (део V овог правилника),
5. условима за оперативни приручник (део VI овог правилника).

Одобрење се издаје на 48 месеци и у њему се одређују врсте уређаја које организација може да калибрише из ваздуха.

Образац одобрења дат је у Прилогу 2. овог правилника.

Члан 5.

Ималац одобрења подноси захтев за продужење важења одобрења на обрасцу из Прилога 1. овог правилника. У том случају документација из члана 3. став 2. овог правилника доставља се само ако је нешто промењено у односу на важеће одобрење.

Директорат продужава важење одобрења ако утврди да је ималац одобрења усклађен са условима из члана 4. став 2. овог правилника.

Члан 6.

Директорат спроводи безбедносни надзор над имаоцем одобрења, према Правилнику о сертификацији и безбедносном надзору над пружаоцима услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 16/09 и 20/09).

Члан 7.

Директорат може да суспендује или стави ван снаге одобрење ако после безбедносне провере обављене према Правилнику о сертификацији и безбедносном надзору над пружаоцима услуга у ваздушној пловидби утврди да ималац одобрења више не испуњава неки услов из члана 4. став 2. овог правилника.

Члан 8.

Ималац одобрења редовно обавештава Директорат о важећем годишњем плану калибраже из ваздуха.

Ималац одобрења дужан је да значајније промене које утичу на безбедност његовог рада пријави Директорату на одобрење. О осталим променама Директорат се само обавештава.

II. ОПЕРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ

Члан 9.

Организација има оперативне процедуре за услуге за које захтева одобрење и које су усклађене са системом управљања безбедношћу (*SMS*) и системом управљања квалитетом (*QMS*) организације.

У оперативним процедурама одређују се врсте провере уређаја из ваздуха и њихов приоритет.

Оперативне процедуре укључују се у оперативни приручник.

Члан 10.

Организација у чијој је надлежности опрема која се калибрише из ваздуха дужна је да обезбеди процедуру за објављивање хитног ваздухопловног обавештења (*NOTAM*) кад се промени статус опреме, било у току калибраже, било на основу прелиминарног извештаја организације која врши калибражу из ваздуха.

Организација мора да предвиди процедуре координације с пружаоцем услуга контроле летења (*ANSP*) током провере уређаја из ваздуха.

Процедура из става 1. и 2. овог члана укључује се у оперативни приручник.

Члан 11.

Организација документовано процењује ризик од изазивања удеса и незгода током пружање услуга калибраже из ваздуха и ризик који настаје услед неисправног обављања калибраже из ваздуха према Правилнику о процени и умањењу ризика у пружању услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 16/09 и 20/09).

Процена ризика укључује се у оперативни приручник.

III. ВАЗДУХОПЛОВ

Члан 12.

Ваздухоплов мора да одговара потребама калибраже из ваздуха. Њиме управља посада од два члана, на начин којим се омогућава тачно мерење свих параметара.

Ваздухоплов мора да буде вишемоторни с могућношћу безбедног лета онда када ради с једним неисправним мотором, да има одобрење за инструменталне летове, буде опремљен средствима и инструментима за ноћни лет и да има стабилно електрично напајање довољног капацитета за рад додатних електронских уређаја и мерне опреме.

Утврђена граница бочног ветра ваздухоплова не сме да утиче на тачност мерења. Граница бочног ветра одређена је у оперативном приручнику организације.

Модулација пропелера ваздухоплова мора бити на прихватљиво ниском нивоу.

IV. ОПРЕМА ЗА ПРОВЕРУ УРЕЂАЈА ИЗ ВАЗДУХА

Члан 13.

Сви мерни уређаји и опрема за калибражу из ваздуха калибришу се према одређеним стандардима.

Опрема мора да буде примерено заштићена од утицаја електромагнетног зрачења унутар ваздухоплова или изван њега. Ефекти интерференције јасно се наводе у извештајима с провере уређаја из ваздуха.

Опрема укључује уређај за слушање идентификације навигационог уређаја који се проверава. Она обухвата и систем за позиционирање којим може да се одреди релативна позиција ваздухоплова у односу на фиксну референтну тачку. Тачност мерења мора да буде сразмерна захтевима параметра који се проверава.

Опрема обухвата и опрему за обраду података и приказ резултата, као и опрему за снимање и чување података. Сви снимци тако се обележавају да може да се успостави веза са позицијом ваздухоплова у време кад је обављено мерење.

Члан 14.

Антене се постављају тако да не буду заклоњене од пријемних сигнала за време уобичајених профила лета. Код постављања антена које су повезане са системом за позиционирање уважавају се референтне тачке ваздухоплова.

Ако антене и референтна тачка ваздухоплова нису у непосредној близини, ова грешка улази у прорачун грешке мерења и у подешавање оперативне границе бочног ветра.

Члан 15.

Ако је опрема самокалибрирајућа, јасно се одређују интерни процеси који су у то укључени, што обухвата приказивање начина на који је интерни стандард опреме примењен на сваки од параметара који опрема може да измери или генерише.

У извештајима са калибраже из ваздуха наводи се захтевани временски интервал између калибрисања опреме.

Организација је дужна да достави Директорату доказ о калибрисању опреме у оквиру временских интервала који су дефинисани у спецификацији произвођача опреме.

Члан 16.

Тачност мерења за сваки параметар налази се у оквиру оперативних захтева за тај параметар.

Тачност мерења у оквиру 95% вероватноће мора бити прорачуната за сваки од мерених параметара.

Метод прорачуна и евентуалне претпоставке јасно су одређени.

Члан 17.

За сву опрему која се користи за калибражу из ваздуха морају да постоје детаљни подаци о температурној зависности.

Подаци могу бити доступни у облику резултата тестирања које је извршио оператор или које се налазе у спецификацији произвођача опреме.

Ако је опреми која се користи за калибражу из ваздуха потребно неко време за загревање или хлађење, ово се јасно назначавача у оперативном приручнику.

Члан 18.

Софтвер опреме који се користи за калибражу из ваздуха омогућава испуњавање стандарда у погледу захтеване тачности и интегритета саме опреме.

V. ОСОБЉЕ

Члан 19.

Особље које учествује у пружању услуга калибраже из ваздуха састоји се од два пилота и техничког особља (у даљем тексту особље). Техничко особље чине један или два инжењера (оператора система за калибражу) и техничка лица на земљи, ако процедура провере уређаја захтева његову присутност на земљи.

Особље мора да буде одговарајуће обучено и да има потребно искуство за послове које обавља.

Особље мора да има сертификате од произвођача опреме или овлашћеног центра за обуку.

Члан 20.

Особље мора бити упознато са локацијама које се проверавају.

Организација развија план и програм за обуку техничког особља и методе за проверу њихових квалификација.

Обука особља и његово познавање локација које се проверавају, садржани су у оперативном приручнику организације.

VI. ОПЕРАТИВНИ ПРИРУЧНИК

Члан 21.

Организација има оперативни приручник.

Оперативни приручник обезбеђује да се калибража из ваздуха обавља према дефинисаним и документованим процедурама.

Члан 22.

Оперативни приручник, поред осталог, садржи појединости о:

1. профилу лета који се користи за свако појединачно мерење,
2. параметрима који се проверавају код сваког типа уређаја,
3. начину на који се параметри проверавају,

4. претполетној провери мерне опреме,
5. положају сваког уређаја за праћење са земље и за одређивање позиције,
6. планираном одржавању и калибражи мерне опреме,
7. раду мерне опреме,
8. изradi извештаја са калибраже из ваздуха,
9. поседовању овлашћења које је издала организација,
10. начину за израчунавање свих резултата који се не добијају директно од мерне опреме.

Члан 23.

У оперативни приручник уносе се и следећи елементи повезани с мерењем:

1. ако мерење представља комбинацију резултата рада пријемника и позиције ваздухоплова, укупна грешка је збир свих грешака у оквиру мерења, укључујући позицију ваздухоплова,
2. ако се за добијање једног резултата комбинује више мерења, укупна грешка мерења рачуна се применом метода средње квадратне грешке (квадратни корен збира квадратних вредности),
3. ако се обаве модификације које утичу на тачност мерења неког параметра, обављају се нови прорачуни,
4. за мерења која су могућа само помоћу снимака, укључена је у тачност мерења и тачност и резолуција опреме за снимање.

VII. ИЗВЕШТАЈ СА КАЛИБРАЖЕ ИЗ ВАЗДУХА

Члан 24.

Организација је дужна да Директорату доставља извештај са калибраже из ваздуха, који најмање садржи:

1. назив станице и ознаку средстава,
2. категорију провере,
3. датум провере,
4. серијски број извештаја,
5. врсту провере,
6. ознаке регистрације ваздухоплова,
7. резултате свих мерења,
8. лична имена и радна места особља,
9. изјаву о сагласности или несагласности резултата мерења са стандардима и захтеваним спецификацијама,
10. потпис оператора система за калибражу који је обавио калибражу из ваздуха,
11. потпис вође ваздухоплова.

Извештај са калибраже из ваздуха мора јасно и прецизно да документује измерене перформансе уређаја.

Члан 25.

Снимци и графикони израђују се тако да параметри система могу прецизно да се тумаче.

Подаци на снимцима и графиконима чувају се са примереном тачношћу да би, на захтев, могли да се израде опширнији дијаграми.

За летове код којих се параметри прорачунавају поређењем примљеног сигнала од навигационог средства и сигнала система за позиционирање приказује се само крајњи резултат.

Подаци о позицији и о основном сигналу морају да се чувају. Ималац одобрења дужан је да, на захтев, Директорату омогући увид у податке о позицији и о основном сигналу.

VIII. СТУПАЊЕ НА СНАГУ ОВОГ ПРАВИЛНИКА

Члан 26.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број:1/0-01-0001/2010-0013

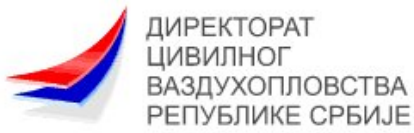
У Београду, 23. фебруар 2010. године

Савет

Председник

Милутин Мркоњић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Булевар Зорана Ђинђића 144
11070 Нови Београд, Република Србија

ЗАХТЕВ

За издавање одобрења за пружање услуга калибраже из ваздуха

1. Регистровани пословни назив подносиоца захтева

2. Име у употреби ако је другачије

3. Адреса

4. Подаци о контакт особи

Име

Телефон

Факс

e-mail

5. Услуге за које се тражи одобрење

провера и калибража VOR уређаја примедба

- проверка и калибража DME уређаја примедба
- проверка и калибража TACAN уређаја примедба
- проверка и калибража ILS уређаја примедба
- проверка и калибража маркера примедба
- проверка и калибража NDB уређаја примедба
- проверка и калибража радара примедба
 - примарни радар
 - секундарни радар
 - мод S
 - PAR
- опреме за светлосну сигнализацију на примедба
аеродромима
- радио - гониометра примедба
- проверка VHF/UHF примедба
ваздухопловних телекомуникација
- проверка инструменталних процедура примедба
из ваздуха
- обука и лиценцирање техничког особља примедба

6. Достављена документација

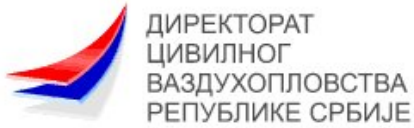
- документација о оперативним процедурама
- сертификати о обучености особља
- опис опреме
- уверење о пловидбености ваздухоплова и потврда о провери пловидбености ваздухоплова

7. Потпис лица одговорног за тачност достављене документације

8. Име одговорног лица у организацији подносиоца захтева

9. Потпис одговорног лица у организацији подносиоца захтева

10. Место и датум

ОДОБРЕЊЕ ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА КАЛИБРАЖЕ ИЗ ВАЗДУХА

Број одобрења:

Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије овим потврђује да

Назив имаоца одобрења

Испуњава услове за пружање услуга калибраже из ваздуха земаљских навигационих и надзорних система и уређаја, ваздухопловних телекомуникација и опреме за светлосну сигнализацију на аеродромима које су наведене у табели која је саставни део овог одобрења.

Општи услови:

1. Ово одобрење важи док ималац одобрења пружа услуге према позитивним прописима.
2. Сходно потреби да ималац одобрења буде стало усаглашен са захтевима из позитивних прописа, што може бити предмет периодичне провере од Директората, ово одобрење важи 48 месеци.

Место и датум издавања: _____ 20__

Потпис

ТАБЕЛА У ПРИЛОГУ ОДОБРЕЊА**Назив имаоца одобрења:****Веза (број Одобрења):**

Уређаји и услуге за које се издаје одобрење за пружање услуга провере исправности и тачности из ваздуха	Напомена
ILS	
VOR	
DME	
TACAN	
Маркери	
NDB	
опреме за светлосну сигнализацију на аеродромима	
РАДИО ГОНИОМЕТАР	
провера VHF/UHF	
РАДАРИ	
примарни радар	

секундарни радар	
Мод S радар	
PAR	
провера инструменталних процедура	
Обука и лиценцирање техничког особља	
<p>Датум издавања: _____, _____, 20_</p> <p>Потпис: _____</p>	